

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.IV.35.249/2013/7.szám

A Kúria a dr. Juhász László ügyvéd által képviselt dr. Boros Gyöngyi jogtanácsos által képviselt alperes ellen támogatási ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2012. december 10. napján kelt 23.K.33.728/2011/15. számú jogerős ítélete ellen az alperes által 16. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 23.K.33.728/2011/15. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes helybenhagyta az első fokú hatóság határozatát, amelyben az elsőfokú hatóság a 2008/2009. tanév elszámolásának ellenőrzése kapcsán 1.582.133 forint központi költségvetésből jogosulatlanul igénybe vett támogatás visszafizetésére, valamint a jogosulatlan támogatás igénybevételi kamatának és késedelmi kamatának megfizetésére kötelezte a felperest.

A visszafizetésre kötelező határozata alapjául szolgáló tényállás szerint a felperes mint intézményfenntartó a 2008/2009. tanévben a jogszabályi változás ellenére nem jelölte meg az oktatási intézményei (a Gábor Áron Általános Iskola és Napköziotthonos Óvoda) alapító okiratában azokat a fogyatékosági típusokat - „sajátos nevelési igényű”, a továbbiakban: SNI gyermekek -, amelyekre tekintettel az oktatási intézményekben nevelt fogyatékkal élő gyermekek után állami támogatást vett igénybe. Az alapító okirat ilyen tartalmú módosítását az elszámolás szabályszerűségének felülvizsgálatával érintett években (2008. szeptember és december

között, valamint 2009. nyolc hónapja) hatályos, a Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetéséről szóló 2007. évi CLXIX. törvény (a továbbiakban: 2008. évi Kvtv.) 3. számú melléklet, valamint a Magyar Köztársaság 2009. évi költségvetéséről szóló 2008. évi CII. törvény (a továbbiakban: 2009. évi Kvtv.) 3. számú melléklet 16.2.1., és a Kiegészítő szabályok 10.c) pontja - 2008. szeptember 1-ével hatályba lépően - egyértelműen tartalmazta. E kötelezettség tartalmát illetően a 2008. évi Kvtv. és a 2009. évi Kvtv. szabályait a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: Közokt. tv.) 121. § (1) bekezdése egészítette ki.

Az alperes megállapította, hogy a felperes által fenntartott, állami támogatást felhasználó oktatási intézmény alapító okiratából a tevékenység kitűnt, ugyanakkor nem voltak azonosíthatóak azon fogyatékosági típusok, amelyre tekintettel az oktatási intézmény állami támogatást használt fel.

Mivel az alperes szerint a felperes a felülvizsgálattal érintett időszakban 18 fő SNI gyermek gondozását kívánta elszámolni jogosulatlanul, ezért 1.147.200 forint jogosulatlan támogatás visszafizetésére kötelezte a felperest. A visszafizetési kötelezés kiegészült további, el nem fogadott jogcímenek igénybe vett, de a felperes által nem vitatott jogsértő támogatásokkal.

Az alperes a visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalmára tekintettel nem fogadta el a felperes 4/2011. (I. 27.) számú önkormányzati határozatát olyanként, mint amely alkalmas az oktatási intézmény alapító okiratának a vizsgált költségvetési évekre is kiható, utólagos módosítására.

A felperes keresete folytán eljáró Fővárosi Törvényszék (a továbbiakban: Törvényszék) az alperes határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedő hatállyal hatályon kívül helyezte és az elsőfokú hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezte.

Indokolása értelmében az alperes nem tett eleget a határozat meghozatala idején hatályos, az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Áht.) 64. § (1) bekezdése szerinti, a figyelembe veendő jogszabályi feltételekre vonatkozó tájékoztatási kötelezettségének.

2. Megállapította továbbá, hogy a támogatás az intézmény által ellátott feladatokhoz kapcsolódott. Ezért az alperes hiányosan állapította meg a tényállást akkor, amikor figyelmen kívül hagyta a felperes által elvégzett feladatokat. Ezzel az alperes megsértette a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 50. §-ában szabályozott, a teljes körű tényfeltárással kapcsolatos törvényi kötelezettségét, határozatai az érdemi bírósági felülvizsgálatra alkalmatlanok voltak.

A megismételt eljárásban kötelezte az alperest azon körülmények feltárására, amelyek a költségvetésből finanszírozott feladat tényleges teljesítésére vonatkoztak. Akár szakértői bizonyítás útján is, de kötelezte az alperest a felperes által rendelkezésére

bocsátott adatsorok felhasználásával az egyes fogyatékosági típusok megállapítására. Előírta az alperes számára annak vizsgálatát is, hogy a sajátos nevelési igény tágabb fogalomkörébe beletartoznak-e a felperes által fenntartott intézményben ellátott fogyatékosági típusok, amelyek jogszerűvé tehetik a felperes forrásfelhasználását.

Az ítélettel szemben az alperes fordult a Kúriához felülvizsgálati kérelemmel, kérve az ítélet hatályon kívül helyezését. Perköltségigénye is volt a felperessel szemben. Álláspontja szerint a miniszter, és az alperes eleget tettek a régi Áht. 64. § (1) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettségnek azzal, hogy az a felperes és bárki számára elérhető volt az önkormányzatokért felelős miniszter webes kezelőfelületén. Az alperes a kötelezettségre vonatkozó tájékoztatást papíralapon is továbbította a felperesi polgármesternek. Utalt arra is, hogy a felperes törvényi kötelezettségeinek elmulasztása miatt volt köteles a jogosulatlanul igénybe vett támogatás kamatokkal együttes visszafizetésére. A Törvényszék határozatát egyebekben a Pp. 30. § (1) bekezdésébe ütközően is törvénysértőnek tartotta.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében az ítélet hatályában történő fenntartását kérte. Állította, hogy nem volt tudomása a papíralapú, az alapító okirat módosításának kötelezettségét tartalmazó tájékoztatásról.

Az alperes a felülvizsgálati eljárásban csatolta a papíralapú kézbesítést igazoló, a felperesi polgármester aláírásával ellátott iratokat.

A Kúria a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között, a felperes ilyen irányú kérelme alapján a 274. § (2) bekezdése alapján nyilvános tárgyaláson vizsgálta felül.

A felülvizsgálati kérelem megalapozott.

A 2008/2009. tanévben az SNI gyermekek után járó állami normatíva igénybe vételének anyagi jogi feltételeit a 2008. évi Kvtv. és a 2009. évi Kvtv. 3. számú melléklet 16.2.1. pontja, a kapcsolódó Kiegészítő szabályokkal, valamint a Közokt. tv. 121. § (1) bekezdése határozták meg. A 2008. évi Kvtv. és a 2009. évi Kvtv. 16.2.1. Kiegészítő szabályok 10. pontja több konjunktív feltételt rendelt a normatíva felhasználásához. Ezek egyike az alapító okiratban megjelölt tevékenységi kör és OM azonosító. További feltételt képezett azonban a fogyatékosági típusok alapító okiratbeli felsorolása. Annak megjelölése, hogy az adott intézmény milyen fogyatékosági típusba tartozó gyermekeket látott el, a felperes törvényi kötelezettsége. E kötelezettséget egyebekben a

törvényhely továbbiakkal egészítette ki.

A törvényi szintű anyagi jogi szabályok azt a törvényalkotói szándékot tükrözték, hogy az oktatási intézmények alapító okiratából transzparens módon azonosítható legyen az igénybe vett állami normatíva felhasználásának specifikus - létszámhoz, az organikus eredetre és organikus okokra vissza nem vezethető fogyatékosághoz kötött - intézményi útja. Helyesen állapította meg a Törvényszék ítéletében (7. oldal alulról harmadik bekezdés), hogy az állami normatíva az intézmény által ellátott feladathoz kapcsolódik. A feladat ellátása nélkül a támogatás felhasználása jogosulatlan és a visszafizetés jogkövetkezménye mellett szankció alkalmazását is magával vonta [292/2009. (XII. 19.) Korm.r. 195. §]. Ugyanakkor nem pusztán a feladatellátás ténye, hanem az állami költségvetési források transzparens felhasználásával történő feladatellátás minősíthető jogszerű normatíva-felhasználásnak. Az oktatási intézmények alapító okiratának módosítására - állami támogatás felhasználása esetén - 2008. szeptember 1-jétől a felperesnek törvényi kötelezettsége állt fenn. E kötelezettség tartalma pedig a fenti követelmény teljesülését szolgálta.

A felperes által hivatkozott régi Áht. 64. § (1) bekezdése szerinti, az államháztartásért felelős minisztert „a helyi önkormányzatokért felelős miniszterrel és az ágazati miniszterekkel együttműködve, a kincstár útján” terhelő tájékoztatási kötelezettség a normatíva igénybevételének eljárási kérdéseit érinti. Emellett a régi Áht. 64. § (1) bekezdésének megfogalmazása értelmében a tájékoztatási kötelezettség „a költségvetési törvényjavaslat szerint figyelembe vehető jogosultsági feltételekre” terjedt ki. Tehát az Országgyűlésnek benyújtott, de még el nem fogadott törvényi kötelezettségek tekintetében terhelte a minisztereket. Az alperes ezzel szemben az Országgyűlés által már elfogadott, tehát a 2008. évi és a 2009. évi Kvtv.-ben, valamint a Közokt.tv.-ben szabályozott törvényi - tehát normatív - kötelezettségek elmulasztását kérte számon a felperesen.

A Pp. 339. § (1) értelmében „...a bíróság - az ügy érdemére ki nem ható eljárási szabály megsértésének kivételével - a jogszabálysértő közigazgatási határozatot hatályon kívül helyezi, és szükség esetén a közigazgatási határozatot hozó szervet új eljárásra kötelezi.” Következésképpen az ügy érdemére ki nem ható eljárási szabálysértés nem vezethet a közigazgatási határozat hatályon kívül helyezésére. Mivel a normatív támogatás megszerzésének feltételei a felperes számára elérhetőek voltak a világhálón, ezért a közvetlen tájékoztatás elmulasztása sem vezethetett volna az alperes határozatának hatályon kívül helyezésére.

Jogszerűtlen volt tehát a Törvényszék jogerős ítéletének azon hivatkozása, amely az alperes határozatának jogszerűtlenségét a régi Áht. 64. § (1) bekezdésére vezette vissza.

Az alperes által költségvetési szemléletben elvégzett ellenőrzés és hatósági eljárás - az állam által elismert és vállalt szociális feladatok ellátása, a jogszabályi előírások figyelembe vétele, és az ellenőrzött fenntartó számára kedvező tényállási elemek feltárása mellett - alapvető szempontja a költségvetési források védelme. A Kúria támogatási ügyekben folytatott gyakorlata értelmében a normatíva-felhasználáshoz kapcsolódó Kvtv.-beli és Közokt.tv.-beli előírások nem lehetnek diszpozitív jellegűek. A kógenciát az indokolja, hogy minden esetben transzparens módon követhető kell legyen a költségvetési forrás intézményi útja. Erre a következtetésre jutott a Kúria a perbelivel egyező időszakra vonatkozó, hasonló tényálláshoz kapcsolódóan meghozott ítélet felülvizsgálata kapcsán is (Kfv.IV.35.523/2012.). A transzparencia szükséges, de nem elégséges feltétele az, hogy a támogatási jogviszony kötelezett oldalán, a fenntartó - és a szolgáltató - az alapító okirata szerinti tevékenységre fordítja a normatívát. A jogszerű működés szükséges feltétele az is, hogy a normatíva-felhasználás fogyatékosági típusok szerint is egyértelműen követhető kell legyen.

Az alperesnek tehát a tényfeltérési kötelezettség keretében az a feladata, hogy a jogszabályokban foglalt követelmények teljesülését vizsgálja (rég. Áht. 64/D. §-a szerinti eljárási rendben). A hatósági ellenőrzés keretei között az alperesnek nem feladata az, hogy - a felperes helyett - a felperes által rendelkezésére bocsátott bizonyítékok alapján számot adjon a jogosultsági feltételekről, az egyes fogyatékosági típusokról, és a felperes bizonylatolási gyakorlata alapján rendezze a felperes kimutatásait. A Kúria arra a következtetésre jutott ezért, hogy a jogerős ítélet megállapításaival szemben az alperes nem sértette meg a rég. Áht. 64/D. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó Ket. 50. §-ában foglalt kötelezettségét.

A kifejtettek alapján a Kúria megállapította, hogy a felülvizsgálati kérelem megalapozott volt. Ezért a jogsértő jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a felperes keresetét elutasította.

Az alperes sikeres felülvizsgálati kérelmére tekintettel a Kúria a felperest kötelezte az alperes felülvizsgálati eljárási perköltségének megfizetésére.

Mivel a felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. §-a értelmében személyes illetékmentességet élvez, ezért a felülvizsgálati illeték a 6/1986. (IV. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam terhén marad.

Budapest, 2014. április 1.

*Dr. Kozma György sk. a tanács elnöke, Dr. Hörcherné Dr. Marosi
Ildikó sk. előadó bíró, Dr. Balogh Zsolt sk. bíró*